

KAPOCS

A ZALAI ALAPÍTVÁNYOK, EGYESÜLETEK, MŰVELŐDÉSI OTTHONOK
ÉS NÉPFŐISKOLÁK LAPJA
1993/1.

Gondolatok egy idézet kapcsán

A Magyarország és a Nagy Világ 1886 március 18-i számában olvasható egy, a reformeszmékkal foglalkozó cikkben a következő Börne idézet:

"Az egyik ember aczél, a másik kova, a harmadik tapló, ha összetalálkoznak, szép világosságot gyújtanak szikrájuk, önmaguk és mások öröme. De ez nem így történik. Az emberek önzése saját magán ejti a legmélyebb sebet. Mindenki csak a hason természetlieket keresi föl, és így mindig csak kova kovával, aczél aczélal találkozik, és egyetlen szikra sem pattan ki belőlük."

Ma is nehéz lenne kérdésessé tenni a megállapítás igazságtartalmát. Megkérdőjelezhetjük azonban: csak az önzés gátolja az emberek együttműködését? Mi a valós oka annak, hogy az elmúlt évtizedekben gyorsan szaporodó közösségek - de még a régebben alakultak is - gondokkal küzdenek?

Egyre több megszűnő vagy inaktív válni kezdő egyesületről érkezik hír. Az okok megállapítása, a feltevődő kérdések megválaszolása nem egyszerű, összetett problémakörrel állunk szemben. Közrejátszottak az önkormányzati választások. Sok helyen nehezen értették meg, hogyan állíthat egy egyesület jelölteket, ha nem politikai szervezet. Valóban nem az, de tevékenysége - s ezt nem lehet elkerülni, de miért is kellene? - a helyi szinten politikai értelmet is nyer. Több egyesület, közösség, közösségi vezető ért el sikert a választásokon. A képviselőtestületekbe jutottak önkormányzati elfoglaltságuk elvonta az egyesületi tevékenységtől. Nehéz pótolni a jó vezetőket, szervezőket.

Az említett gondok azonban csak a problémakör egyik oldaláról valók. Sokkal súlyosabb a másik, s ez a jelen gazdasági helyzet. Részből azért, mert az embereket - bár szívesen élnének közösségi életet - saját gazdasági érdekük, egyszerű öfenntartásuk, családjuk biztonsága távolítja el a közösségért és közösségben végzett tevékenységtől. Másrészt az egyesületek, közösségek maguk is a gazdasági ellehetetlenüléshez járnak közel. Hiába sokszorososan értékteremtő, értékmentő is az egyesületek munkája, hiába érzik és mondják sokan, hogy szükség van rá, a tevékenységhez, közösségi terek fenntartásához pénz kell, s az a legkevesebb. Az egyesületek többsége ma csak pályázatokból tudja előteremteni - ha tudja - a fennmaradáshoz szükséges anyagi eszközöket. A pénz a tevékenységhez kell, hiszen tevékenység nélkül - bármily egyszerű formájú is az - nincs egyesület.

A pénz hiánya mellett még egy teher: a túlzott mértékű adminisztráció, adatszolgáltatás. Az egyesületek több

ségének nincs az egyesületekké nem alakult közösségek egyikének sincs apparátusa, nincs szakképzett könyvelője, stb. Az egyesület vezetők pedig ha ezzel foglalkoznak a szervező munkára nem marad idejük, s a közösség inaktív válik vagy feloszlik. Hatalmas veszteség éri a településeket, az országot, a demokráciát, az egyes embereket.

A közért tenni akaró ember tevékeny közösség valóságos értéke, de csak akkor számolhatunk vele, ha nem elviselhetetlen terheket rakunk rá, a tevékenységének teret adunk, ha néha kap jó szót és biztatást.

Szágli Lajos

Tartalomból

- Zalai Egyesületek és Alapítványok Napja
- A Zalai Egyesületek Szövetségének Közgyűléséről
- Népfőiskolák a magyar átalakulásban
- Kézműves Népfőiskola
- Művelődési házak és népfőiskola (tanácskozás)
- Hírek
- Pályázatok

Zalai Egyesületek és Alapítványok Napja

A Zalai Egyesületek Szövetsége 1993. február 6-án rendezte meg az elmúlt években már hagyományossá vált egyesületi napot, melynek célja a civil társadalom szervezeteinek segítése, egy lehetőség nyújtása arra, hogy tapasztalataikat kicserélhessék, eredményeiket bemutathassák, gondjaikat közölhessék.

Dr. Pálfi Dénesnek, a megyegyűlés elnökének megnyitó előadása után a napi gondok fő okozói, a gazdasági ügyek kerültek terítékre. Előadások hangzottak el a társadalmi szervezetek, alapítványok adózási kötelezettségeivel és a társadalombiztosítási teendőivel kapcsolatos kérdéskörből. Számos kérdés és felvetés igazolta vissza azt, hogy a szervezők elgondolása a választott témákat illetően helyes volt.

Délután a Nagykanizsai Városvédő Egyesület tevékenységét mutatta be elnöke, Lovrencsics Lajos, majd ezt követően kerülhetett sor a Zalai Egyesületek Szövetsége tisztújító közgyűlésére.

Tisztelt Barátaim, Hölgyeim és Uraim!

A rendezők, a Zala Megyei Önkormányzati Közgyűlés és a magam nevében is tisztelettel köszöntöm Önöket a mai rendezvényen.

Az egyesületek szövetsége arra tesz erőfeszítést, hogy a megyében lévő egyesületeket összefogja, számukra új ismereteket adva, mintegy összegzi a sokszínű egyesületi munka érdekeit és azoknak próbál hangot adni.

E rendezvény megtartására abban az időben kerül sor, amikor országosan is felismerté vált a különböző civil szerveződések, egyesületek számára, hogy a társadalmi kiegyezést segítő folyamatokhoz csatlakozva, egységre lépve, helyet követeljen magának a társadalmi egyeztető tanácsban, mint az érdekegyeztetés negyedik oldala. Márciusban civil parlament létrehozásáról döntött az országos hatáskörrel bíró Társadalmi Kamara, a Társadalmi Érdekegyeztető Tanács, valamint a Társadalmi Egyesületek Szövetsége.

A történelemben az egyesületek a polgári átalakulás szakaszában jöttek létre, amikor is a civil szféra, a polgár felismerte, hogy bizonyos érdekei mentén szükség van csoportosulásra, összefogásra.

Tehát az egyesület olyan állampolgári érdek csoport-szintű megjelenése, ahol az állampolgár nem az államtól, nem a közigazgatástól, nem a pártoktól várja a jelentkező problémára a választ, hanem saját:

- erkölcsi, etikai értékrendje, vagy
- anyagi érdeke,
- kulturális, művelődési igénye,

illetve ezen igények felismerése az, amely összefogásra készíti.

Jól ismert dolgok ezek Önök előtt is. Hisz hasonló szándékok készítették Önöket is, amikor arra vállalkoztak, hogy valamely egyesület kebelén belül a közért és önmaguk javára munkálkodjanak.

Nem az én tisztem, hogy történeti áttekintését adjam a zalai egyesületek létrejöttének, mégis engedjék meg, hogy néhány momentumra emlékeztessem Önöket.

Az idősebbek számára a két háború között megélt élmény volt, hogy a különböző vallási, ipartestületi körökben maguk is részt vehettek.

Az ötvenes-hatvanas években, mint annyi más dolog, az egyesületi munka a hatalom számára a felesleges rossz kategóriájába tartozott.

Az egyesülés többnyire a sport és a tűzoltás érdekében szerveződött. A 70-es, 80-as években a művelődési házak mellett szerveződött művészeti szakkörök, klubok, valamint a hazafias népfront által szervezett kertbarát körök, tevékenységükben már az egyesületi forma szerint működött, formailag azonban nem váltak önálló jogi személyiségű szerveződéssé.

A 80-as évek második felében azok a népművelők, tanácsai dolgozók, akik felismerték, hogy a régi módon működő struktúra már nem alkalmas az egyes csoportok és

közösségek számára, segítették, támogatták az egyesületek létrejöttét.

Napjainkig tartó, nem könnyű időszak kezdődött az egyesületek számára:

- jogilag szabadon létrehozhatók az egyesületek,
- de hiányzik, az az ösztársadalmi felismerés, amely elvezetné a politikai pártokat, a hatalmat gyakorló szervezeteket oda, hogy belássák, a civil szféra szerveződései nélkül nincs demokratikus jogállam, nincs működőképes társadalom.

Az új demokratikus választások időszakában nem egy párt úgy képzelte el a jövő államát, hogy a demokratikus érdekkifejezés színterévé a pártok válnak. Hisz a pártok valamely érdekválasztás mentén jönnek létre - ergo, akinek van valamely érdekorientációja, az a választott párthoz kötődően kifejtheti közéleti aktivitását.

Az akkor bontakozó egyesületi szószólók ugyan kifejtették, hogy más egy politikai párt és más az egyesület, de hangukra, felvetésükre a leszóló magatartás volt a jellemző.

S ez a belátás, azt hiszem még napjainkban se történt meg.

Az egyesületi szerveződés ma két irányú:

- az egyik csoport az, amelyet a hatalom árnyékában annak támogatásával hoznak létre. E szervezeteknek talán nagyobb a nyilvánossága, pénzügyi támogatása,
- a másik csoportba azok tartoznak, amelyeket a közös érdek, a régebb óta együtt végzett munka köt össze. E szerveződések többnyire csendben teszik dolgukat, napi elkeseredett harcot vívnak a mindennapi létért, szorgalmasan lesik a pályázatokat, amiből fenn tudják magukat tartani.

Egy recessziós gazdaságban, ahol az állampolgárnak kényszerűsége, hogy megnézzze mire ad ki pénzt, nagyon nehéz működőképesen fenntartani egy egyesületet.

A mai magyar társadalomból hiányzik:

- az a gazdag középpolgár, aki örül, hogy egy egyesületet támogathat,
- hiányzik a jól működő üzem, vállalkozó, aki megengedheti magának, hogy szponzoráljon valamely nemes célt,
- de hiányzik az az állami, önkormányzati támogatási rendszer is, amely garantálná az alapműködés feltételét,
- az adórendszer se kedvez a támogatásnak, hisz e körben csak azok számíthatnak némi segítségre, akik bizonyítottan közcélúan működtetnek alapítványt.

Miként a gazdaságban a vállalkozás, úgy a közéletben az egyesületek is nem a valóságos szükséglet alapján, hanem kényszerből jöttek létre.

S mindez rányomja bélyegét arra a több mint 200 zalai egyesületre, amelyek a megyében működnek. Éppen ezért csak köszönettel és elismeréssel szólhatunk azokról,

akik idejük feláldozásával azon fáradoznak, hogy e nehéz körülmények között is éljen a zalai egyesületi mozgalom.

Ha demokráciát akarunk, akkor minden erőnkkel azon kell fáradozni, hogy a társadalmi nyilvánosság fórumai működjenek.

Az egyesület az a forma, ahol pártérdektől függetlenül egymásra találhat minden polgár, akit közéletre szólít valamely egyesület.

A megyei önkormányzat szűkös lehetőségein belül kötelességének érzi, hogy erkölcsileg és anyagiilag is támogassa az egyesületeket. Ha nem is látványos módon, de ezt tette a korábbi pályázati kiírásnál, ahol elsősorban a községi önkormányzatokon keresztül adott jelentősebb támogatást.

Úgy gondolom, van még miben többet tennünk.

Elsősorban azon kell fáradozni, hogy

- a különböző megyei hatáskörrel dolgozó egyesületi szövetségek minél jobban találjanak egymásra, ne az egymás ellen, hanem az egymásért legyen a mozgató erő,

- arra kell törekedni, hogy a meglévő szellemi energiák minél inkább megtalálják azt az állampolgárt, aki nem akar pártosodni nem részese az önkormányzati testületnek, de tenni akar önmagáért, szűkebb-tágabb közösségéért.

Kedves Barátaim!

Sok mindenről szólhattam volna még, hisz egy rövid megnyitóban nem lehet tételes áttekintést adni mindarról, ami az embert foglalkoztatja.

A magam részéről ezt a mostani találkozást azon törekvések sorába helyezem el, amely a párbeszédet, a gondolatcserét hivatott szolgálni.

Örülök, hogy gondolataimat a mai napon megoszt-hattam Önökkel.

Köszönöm figyelmüket.

dr.Pálfi Dénes

Az 1993. évi Közgyűlés

A Zalai Egyesületek Szövetsége választmányának beszámolója az 1990. óta végzett munkáról, a Szövetség működéséről (kivonat)

A Zalai Egyesületek Szövetsége 1990. február 3-án alakult azzal a céllal, hogy a Zala megyében működő egyesületek számára az együttműködéshez az érdekvégyesítéshez, s a civil szféra egésze számára a szerveződéshez újraszerveződéshez megfelelő kereteket teremtsen. Egyike volt azon új típusú és liberális elveken felépülő szervezeteknek, melyek a rendszerváltás érdekében, de azon túlmenően konkrét céllal és feladatokkal alakultak. Ehhez feltétlen hozzá kell tennünk: a ZESZ sem céljaiban sem eszközeiben és módszereiben nem politikai szervezet.

A létrehozását kezdeményező 3 egyesület - az Egervári Helytörténeti és Községépítő Egyesület, a gondolat első megfogalmazója, valamint a Zalai Népfőiskolai és a Zalai Népművészeti Egyesület - a Szövetség koordináló és érdekképviselői feladatai mellett fontosnak tartotta az egyesületek segítését s a civil szféra további szerveződési lehetőségeinek megteremtését, a közösségi értékek védelmét, továbbvitelét is.

A Szövetség működésének gazdasági alapját a Zalai Horizont által tett 200.000,-Ft-os alapítvány vetette meg. Sajnos ez az elmúlt esztendőig az egyetlen jelentős bevételünk volt. 1992-ben a Művelődési és Köznevelési Minisztérium 50.000,-, a Parlament 110.000,- forinttal támogatta - elsősorban környezet és természetvédelmi - terveinket. Szerény gazdálkodási terveinkhez fontos forrás lett volna a tagegyesületek által fizetendő tagdíj, de ennek csak elenyésző hányada folyt be. Ez komoly nehézségeket

okozott, s a jövőben - ha így marad áthághatatlan akadályt jelent. Rendkívül takarékos gazdálkodást folytattunk, így lehetőség nyílt arra, hogy egy szerény mértékű tartalékot képezzünk, mely azonban rövid ideig fedezi működésünket.

A szövetség működésének első éve eseményekben gazdag volt.

- 1990 márciusában a megyei pártközi egyeztető fórum résztvevői közt kaptunk helyet - az egyetlen civil szervezatként. Ez lehetőséget adott arra, hogy figyelemmel kísérjük az események alakulását, s elmondhassuk véleményünket. Véleményt nyilvánítottunk:

a megye 1990. évi költségvetésével kapcsolatosan, a világkiállítás zalai tervkonceptiójáról, az önkormányzati törvény tervezetéről.

Kértük, hogy a társadalmi szervezetek munkájukról támogatást kapjanak.

Rendezvényeink: /csak főbb csoportokban/

- A Zalai Egyesületek Napját két alkalommal szerveztük meg eddig /1990. novemberében, 1992. júniusában/
- Önkormányzati fórumot szerveztünk, részt vettünk a törvénytervezet vitájában
- Föld Napja Fórumok
- Tájékoztató előadások
- Lehetőséget kínáltunk egyesületeknek, hogy segítünk az önkormányzati választásokra történő felkészü-

lésben. Erre azonban a Zalaegerszegi Polgári Választási Szövetségen kívül tag egyesületeink nem tartottak igényt.

- A Zalai Falvakért Egyesülettel közösen fordultunk a ZÁVKI- hoz, az egyesületek megszüntetett kezelői jogával kapcsolatban. Kértük, hogy az egyesületek a megszüntetett kezelői jog helyet kapjanak tulajdonjogot, vagy ingyenes használati jogot.
- 1990 nyarán indult útjára az MMIK-val közösen kiadott Kapocs című újságunk. Egy éven keresztül rendszeresen megjelent, majd több mint fél év szünet után jelenhetett meg ismét. Reméljük, hogy a továbbiakban már rendszeresen megjelenhet.
- Még 1990-ben kezdeményeztük, hogy egy átfogó vizsgálat után szülessen intézkedési terv, egy komplex program a zalai ifjúság helyzetének rendezése, társasalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében. Ennek szervezését a Zalai Gyermek és Ifjúsági Alapítvánnyal együttesen el is kezdtük, majd - elsősorban anyagi akadályok miatt - megvalósításáról egy időre le kellett modnanunk. Itt említeném meg, hogy a Zalai Gyermek és Ifjúsági Alapítvány kuratóriumában képviseleti lehetőséget kaptunk és munkájában rendszeresen részt veszünk.
- Ugyancsak az ifjúság helyezettével való törődés kötelezett bennünket arra, hogy több ifjúsági és ifjúsággal kapcsolatos program megvalósulását segítsük: Csak utalnék itt a Zalai Mentálhigiénés Egyesület által kezdeményezett és szervezett, a peremhelyzetű fiatalokkal foglalkozó fórumra, de ugyanígy említhetem az MMIK által évről-évre megszervezett nyári honismerete diáktáborok segítségét, támogatását is.
- Az elmúlt évben a Művelődési és Köznevelési Minisztériumtól pályázati úton nyert támogatás képezte az alapját az iskolai tanulók részére meghirdetett környezetvédelmi levelezős játéknak. Az ötfordulós játékra 149 csapat nevezett. A döntő 1993. áprilisában a Föld Napján lesz.

Működésünkkel kapcsolatban el kell mondani a következőket is: (már csak azért is, mert valóságot tükröző képkialakítása nélkül nem lehetséges).

Mint említettem, a Szövetség három évvel ezelőtt mint szervezeti és működési elveiben liberális szervezet jött létre. Kinyilvánítottuk, hogy tagszervezetei felé javaslatokkal élhet, de kötelező érvényű döntéseket nem hozhat. Úgy működik, és azt teszi, amit tagszervezetei megfogalmaznak. Ennek értelmében segítséget nyújtani annak volt módunkban, aki ezt kérte, sajnos nagyon kevés ilyen kérés érkezett. Apparátusunk fő vagy mellékfoglalkozású munkatársaink nem lévén az alacsony létszámú és egyéb teendőivel erősen terhelt választmány konkrét szervezésbe való bevonásának lehetetlensége miatt tagegyesületeinkkel a kapcsolatok tartása nehézzé vált, s csak írásos kapcsolattartás lehetősége volt adott. Az

egyesületi napokon, közgyűléseken való részvétel viszont soha nem volt teljeskörű. A Szövetség választmánya, tisztségviselői az egyesületi jelzések, kérések hiányában azt tette és tehetett csak, amit számára az alapszabály és néhány közgyűlési döntés megfogalmazott.

Örültünk, a Zalai Egyesületek gyarapodó számának. Több egyesület alakulásában működöttünk közre, adtunk tanácsot, segítséget. Ez azonban az alakulásunkkor megfogalmazottakhoz képest nagyon kevés. Az önkormányzati választások után mintha erősen lankadt volna a lendület, a kezdeményezőkézség. Az lenne a jó, ha azt mondhatnánk, hogy egyesületek szövetségére már nincs is szükség, hiszen egyesületeink erősek, stabilak, nem küzdenek napi fennmaradási gondokkal, együttműködésük spontán alakul, saját működési körükben egyedül is boldogulnak. Sajnos a megszűnő, gazdaságilag ellehetetlenülő tevékenységüket szüneteltetni kényszerülő egyesületekről érkező hírek ezt nem támasztják alá. Az okok külön elemzést érdemelnek.

Két kezdeményezésről is szólni kell, melyről a közgyűlésnek van joga véleményt mondani és döntést hozni:

1. Az elmúlt évben vetődött fel az a javaslat, hogy vegyük fel a kapcsolatot a zalai alapítványokkal, s ha egyetértenek a Zalai Egyesületek Szövetsége alakujon át Zalai Egyesületek és Alapítványok Szövetségévé. Az alapítványok megkeresése után azonban összesen 5 alapítvány nyilatkozta ki ebbéli szándékát. Ez ahhoz kevés, hogy átalakuljunk. Jelen közgyűlésünk feladata lenne az, hogy döntsön: tegyünk-e további lépéseket.
2. Ugyancsak javaslatként hangzott el az is, hogy a Szövetség lásson el kamarai funkciókat, azaz töltsse be a zalai civil kamara feladatkörét. Döntést ebben is közgyűlés hozhat, bár meg kell jegyezni, az alapszabályunkban meghatározott szándékok és feladatok a kamarai tevékenységhez eleve közel esnek.

Befejezésül a vitához is szeretnék segítséget nyújtani azzal, hogy a leköszönő választmány nevében is néhány, általunk fontosnak ítélt feladatra hívom fel a figyelmet:

1. Mindenekelőtt a közgyűlésnek és az összes tagegyesületnek újra kellene gondolni, hogy a Szövetség működésének milyen irányt és formát határoznak meg. Gondolok itt a konkrét - és nem pusztán átvitt értelemben meghatározható - kamarai feladatkörre, az alapítványi szférával való intézményes kapcsolatra, a nyitásra más tevékenységi körű egyesületek felé, az egyesületté nem szerveződő közösségek teljes jogú tagként történő felvételére, a Szövetség konkrét feladataira, a választmány üttöképességének növelésére (mely megítélésem szerint létszámának növelését is igényli), de felül kell vizsgálni a módszereket is, hiszen nem biztos, hogy helyesek. Változtatások feltétlen szükségesek, mert változott maga az a közeg is, melyben az egyesületek és maga a Szövetség működik. A szövetség konkrét feladatainak meghatározása csak a tagegyesületek igényei szerint történhet.

2. A munkához bevételi forrásokat kell teremteni. Mindenekelőtt a tagdíjaknak kell befolyjni.
3. Újra kell választani a Szövetség tisztségviselőit és választmányát. Ezt a kötelezettséget alapszabályunk is előírja.
4. Mivel a Szövetség három alapítvány kuratóriumában rendelkezik képvisellel, a közgyűlésnek - a választás után - meg kell határozni képviselőit. Vagy megerősíteni a jelenlegieket, vagy újakat választani, illetve a választmányt megbízni ezzel a feladattal. Egy esetben mindenképpen célszerű a változtatás, a Zalai Közösségtámogató Alapítvány Kuratóriumának elnöke és a ZESZ elnöke mindaddig ugyanaz a személy volt. Ezt csak átmeneti időre lehet helyesnek elfogadni. Ugyanakkor indokolja ezt az is, hogy a kuratórium elnöke is leköszönni kíván e tisztségéről.

A megjelölt, javasolt feladatok közt több olyan van, mely az alapszabály kismértékű módosítását is igényli. Ha a közgyűlés egyetért ezt is most kell megtenni.

Srágli Lajos
elnök

**A Zalai Egyesületek Szövetségének Közgyűlése az
alábbi határozatokat hozta:**

1. Tagok megerősítették, hogy a szövetségre szükség van a továbbiakban is, mert minőségi többletet, az egyesületek számára érdekképviseleti lehetőséget, segítséget jelent.
2. Szükségesnek látják az együttműködő, a Szövetségbe tömörült egyesületi kör bővítését, a nyitást a nem önálló jogi személyiségű társadalmi szervezetek és

alapítványok felé.

3. A közgyűlés megbízta a választmányt azzal, hogy a megváltozott társadalmi, gazdasági és politikai körülményeknek megfelelően dolgozza ki a szövetségi munka új módszereit és a konkrét feladatokat, melyeket terjesszen a következő - még 1993-ban megtartandó - közgyűlés elé.
4. Döntött született arról, hogy a Szövetség a jövőben töltsön be - a megalkotandó törvénnyel összhangban - kamarai feladatkört.
5. A közgyűlés fentiek értelmében kismértékben módosította az alapszabályt (a célok változatlanul hagyása mellett):
 - lehetőséget biztosít arra, hogy nem jogi személyiségű társadalmi szervezetek is teljes jogú tagok lehessenek,
 - törölte az alapszabályból a választásokon történő aktív részvételre vonatkozó részt,
 - a választmány létszámát 5-ről 7 főre növelte.
6. A közgyűlés a következő ciklusra a következő személyeket választotta a szövetség tisztségviselőivé illetve választmányi tagjaivá:

elnök: Srágli Lajos

alelnök: Laurencsik Lajos

titkár: Szabóné Robb Aranka

választmányi tagok: dr. Vándor László
dr. Szinku Mihály
Skrabut Éva
Jagasics Béla

Ellenőrző bizottság:

elnök: Sztankovszky László

tagjai: Nemes Józsefné

Tamás Tamás

[illegible]

A Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület és a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ 1993. febr. 15-21. között Velemben, az MMIK Továbbképző Házában tartotta a Vasi Népfőiskola 5. bentlakásos népfőiskolai tanfolyamát, mellyel segítséget kívánt nyújtani a települések civil társadalomszerveződéséhez. Legfőbb céluk a települések saját utat kereső közösségeiért, segítségéért felelős képviselőtestületi tagoknak és az önszerveződő közösségek vezetőinek településfejlesztő és társadalomszervező gyakorlatra való felkészítése.

Az alább felsorolt, az egy hét alatt feldolgozott témák jelzik, hogy mennyire komplex módon nyújtottak segítséget a résztvevőknek ahhoz, hogy kreatívak lehessenek a településük gondjainak megoldásában:

- Helyi társadalom, önkormányzat, demokrácia

- A magyar gazdaság kérdései - mezőgazdaság
 - Értékrend, erkölcs
 - Ember és természet
 - Magyarország és európaiság
 - A tehetséggondozás jövője
 - Falumegújítási mozgalmak Ausztriában
 - A másság elfogadása vagy idegengyűlölet
 - Szociális érzékenységünk
 - Falusi turizmus - vendégfogadás
 - Kárpótlás és privatizáció
 - Munkaerőhelyzet, munkahely teremtése
 - Közösségfejlesztés módszerei
 - Alpok-Adria Közösség országaival való megyei kapcsolatok területei - a jövő tervei,
- A meghívott beszélgetőpartnerek a témák legjobb országos és helyi szakembereiből kerültek ki.

Az választja a nótát, aki a dudást fizeti? Népfőiskolák a magyar átalakulásban

Vitatott ma, hogy az északi országokban a múlt század közepétől kifejlődött népfőiskola első kezdeményezései mikor valósultak meg Magyarországon. Számos század eleji elszórt, helyi és állami kísérlet után azért beszélünk csak a 30-as évek közepétől magyar népfőiskoláról, mert az közelítette meg azt a modellt, amit az eredeti eszmeiség szerint népfőiskolának nevezhetünk. Benne a XX. sz. második nagy reformmozgalmának, a népi írónak a támogatása találkozott a szociális és nemzeti sorskérdésekre fogékony értelmiség, főként a néptanító és papi réteg közösségi tenniakarásával és szervezőkészségével. Az állami és hivatalos intézményrendszertől függetlenül, a nemzeti polgárosulás jegyében fogalmazódott meg az iskolázatlan parasztfiatalok hazafias nevelésének, korszerű gazdálkodásra oktatásának szükségessége. Elsősorban a történeti egyházak, több mint száz népfőiskolájában a "csizmás diákok" tízezrei szereztek tudást, emberséget, hazafiságot. Az állampolgárok saját akaratából és önszerveződésével megvalósuló, eredetileg dán, szabadművelődési példa más pályát futott be Európa szerencsebb sorsú országaiban. Ott a művelődés egyik elismert és erőteljes állami támogatást élvező intézményes formája lett már közel egy évszázada.

Nálunk ahogy annyi mást, a népfőiskolákat is betiltották a negyvenes évek végén. Évtizedekkel később, 1982-ben vetődött föl először újra nyilvánosan is a mai aktualitásuk. A volt népfőiskolai tanárok és öregdiákok ezzel főképpen azt mondták ki hangosan is, hogy nálunk évtizedekre megszűnt a nemzeti szellemű nevelés, hogy elsorvadt hagyományos közösségi lelkiségünk, hogy felfüggesztették az állampolgároknak azt a jogát, hogy maguk határozzák meg saját tudás-érdekeiket és műveltség-igényüket. A kezdeményezés a hivatal ellenzésébe tiltásba ütközött. Nem véletlenül, hiszen egy nemzetivé vált európai hagyomány vált újra mintává, amely egy más, jövődó magyar szellemiség szükségességét vetítette előre. A nyolcvanas évek közepétől megindult próbálkozások, mint ahogy más korabeli mozgalmak is, kihívást jelentettek a hatalomnak, alternatívát mutattak a művelődés megújítására, ösztönözték a közösségi önszerveződést. Az első népfőiskolákon legelőször is a megváltozott hangnem, a nyílt beszéd és gondolkodás segítette a legjobban, hogy tekintet nélkül a napirendre tűzött témára, társadalmi érdeklődés és bizalom övezte a kezdeményezést. Az elfelejtett falvak és vidék közösségei fedezték fel önmagukat, saját múltjukat, önbecsülésüket, hagyományaik fontosságát, és közösen vizsgálták a jelenlegi helyzetükből való kitörés lehetőségeit. Számos esetben helyi egyesület megalakítása lett a népfőiskolai kurzus következménye, különböző lokálpatrióta, közösségi, közeleti, hagyományt felelevenítő

akciók követték a beszélgetéseket. A nyolcvanas évek közepén a progresszív értelmiség - későbbi pártokba tagozódásától függetlenül - élt a lehetőséggel, hogy megossza gondolatait a polgárok gyülekezeteiben. Ma akik olykor egymással sem állnak szóba, akkor még az élő párbeszéddel, egységesen melengették egy nemzeti megújítást sejtető, szellemi népmozgalom reményeit. Sok kis közösségben, egyebek mellett a népfőiskolákon mondták ki először az elmúlt rendszer ellehetetlenülését, és a kiutak lehetséges formáit. Nem véletlen, hogy ahol a helyi közeleti nyilvánosság a legérettebb volt, ahol a legtöbb részt a helyhatósági választáson, s ahol köztisztelőnek örvendő, rátermett polgármestereket válsztottak, ott korábban élő közösség, vagy népfőiskola működött. 1991-ben negyven - részben népfőiskolaszervezőből lett - polgármester tisztelte meg érdeklődésével a népfőiskolák és az önkormányzatok együttműködéséről tartott tanácskozást. A választások után, a kormány programjába vette a népfőiskolai mozgalom támogatását, ami nemzeti és keresztény jellegéből következően természetesnek vehető. Pozitív jelentősége volt azért is, mert a fejlődés egy bizonyos szakaszán túl a társadalmi autonómiára épülő intézményesedés nélkül nem lehet hatékony egy mozgalom. A növekedés természetes útja azonban új veszélyeket és torzulási lehetőségeket is felvetett 1990-91-ben. A gyors mennyiségi növekedés nem csak természetes önfejlődés útján ment végbe, hanem hivatalok, intézmények túlélési aspirációin, s divatok és presztizs elnevezések felhasználásán keresztül is. A minőségnek el kell nőnie a fejlődéssel járó rendellenességet - mondhatjuk. Ám amiatt kényes a mai megváltozott helyzet, mert ma még nem dőlhett el, hogy az állam erősségét majd a polgárok szabad közösségeinek ereje adja e, a tagolt civil társadalom, a nemzeti hagyományra épülő népi részvétel, közvetlen demokrácia ezernyi formája, vagy megmaradunk a tekintélyelvűség és az ompitens államiság kádárizmusnál jóval korábbi kényszerpályán. Ma ez a magyar átalakulás alfája és omegája, s a politikai váltás egyik fő hiányossága. Miközben a polgárok okkal visszavonulót fűjtak a közélettől, a fogyatkozó tagságú pártok egy-egy csoportjában nagy a kísértés arra, hogy a meglévő civil bázis is a közvetlen politikai intervenció áldozatává váljon. A pillanatnyi versengés látszaterdekei olyan mozgásokat zilálhatnak szét, amelyek saját törvényeik, mértékük és izlésük szerint egyébként a legnagyobb szolgálatot tehetik a jövőnek. S a népfőiskola is ezek közé tartozhat. Csak úgy tud hasznát hajtani, ha autonóm módon, pártideológiáktól függetlenül a közösségi együttérzés, a népi-kritikai látásmód, a civil-kurázi, a nemzeti polgárosodás szellemiségét erősíti és fejleszti.

A múlt megbecsüléseként országos kiállításokon mutattuk be a katolikus és protestáns népfőiskolák múltbeli tevékenységét 1988-89-ben. Az intézményesedés útját mutatja, hogy a helyi és táji népfőiskolai egyesületek száma ma megközelíti az ötvenet, és a pályázatok révén növekvő anyagi forrásokkal 1991-ben közel kétszáz településen szerveztek kurzusokat a legkülönbözőbb témákban és résztvevőkkel. Elsősorban a helyi társadalom és az önkormányzat kapcsolata, az állampolgári képzéshez, a közéletiség és közösség kapcsolatához kötődő ismeretkörökben. Mások a néphagyományt, a népi kultúra ápolását vagy a keresztény szellemű nevelést helyezték előtérbe, de több kurzus foglalkozott a gazdaképzés, a vállalkozás és privatizáció kérdéseivel, a szociális helyzet alakulásával. Az új közművelődési pályázat lehetőséget ad arra is, hogy a népfőiskolák részfeladatokat vállaljanak el a munkanélküliek átképzéséből is. A helyi és megyei önkormányzatokkal való együttműködés keretében táji központok, regionális alapítványok jöttek létre a környező falvak munkájának segítésére. Számos helyen tervezik és előkészítették egy-egy bentlakásos népfőiskola létesítését.

A Magyar Népfőiskolai Társaság legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy a hatékonyabb, közös érdekvédelem kialakítása végett tagszervezetek szövetségeként alakítja át alapszabályát. Szerteágazó nemzetközi együttműködés indult meg Európa legfontosabb népfőiskolai szervezeteivel. Nyilvános pályázat keretében 1991-ben 35 vidéki népfőiskola szervező vett részt egy-egy hetes, illetve több hónapos hollandiai, dániai, svéd tanulmányutakon. A német társszervezettel közösen egy több éves tervszerű, közös munka kezdődött meg, amit számos - az egészségnevelési, környezetvédelmi és más konferenciák sora, és az ötven fős idegennyelvi képzéssel indíthattunk el.

A fejlődés útját fűrkészve szükséges leszögezni néhány alapelvet, amely meghatározza, milyen lesz az új magyar népfőiskola, s annak kihatásaként talán a társadalom egy részének arculata. A művelődés, így a népfőiskolai tevékenység is a pluralizmuson alapszik. Ez nemcsak a másság tiszteletben tartását és a különféle egyéni és közösségi érdekek érvényrejuttathatóságát jelenti, hanem azt is, hogy gyakorlatilag nem lehet egyetlen ideológia, vallás, vagy politikai erő sem, amely monopolizálhatná a szabadművelődés intézményrendszerét és a népfőiskolákat. A népfőiskolák állami támogatást igényelnek. Közzolgálatot látnak el, és az állampolgárok saját akaratából tevékenykednek. Az állami támogatás azt jelenti, hogy az állam bármely szervezetnek lehetővé teszi, hogy ha akar, művelődési és képzési tevékenységet folytasson a saját elképzelése szerint. Ugyanakkor anyagilag közvetve, vagy közvetlenül az állam támogatja ezt a művelődést. A kormányzati támogatás egyesek szerint gyakran azt jelenti, hogy előírják a tevékenység célját és tartalmát is, ahogy a finnek mondják: „Az választja a nótát, aki a dudást fizeti.” Csakhogy ez nem így van a szabadművelődés és a népfőiskola esetében. Maga a népfőiskolai szervezet határozza meg a tevékenység célját, tartalmát,

elemeit, s a felügyelő hatóságok ezt nem befolyásolhatják. Csak azt vizsgálhatják, hogy az összhangban van-e a törvényekkel, és a gazdasági szabályozással. Az autonómia teljes ideológiai szabadságot jelent, s felelős gazdálkodást az adófizetők pénzével. Ugyancsak fontos a népfőiskolai munkában a részvétel szabadsága. Senki nem írja elő, hogy kinek kell népfőiskolai tevékenységet végeznie, és senkinek nem mondják meg, hogy neki abban részt kell vennie. Ellenben bárki aki öntevékeny alapon népfőiskolai tevékenységet kíván folytatni állami, pénzügyi támogatásban részesül, s bárki aki részt kíván venni a művelődésben szintén a legkülönfélébb, elismert és nyilvános formában támogatásban részesül. A fejlett európai kis államokban, ahol a kormányok többé kevésbé visszavonultak a művelődés közvetlen ellenőrzésétől, felelősséggel bíró és az állampolgárok előtt is tekintélyt élvező szervezeteket bíznak meg, akik résztvesznek a döntési folyamatokban, s nyilvános társadalmi ellenőrzést gyakorolnak. Ezekben a szervezetekben, és a népfőiskolák szervezeteiben is az érintettek érdekeinek és igényeinek kell megfelelni, amit a rendszeresen változó, demokratikusan választott testületek működése garantál. Állampolgár, tisztviselő és politikus többé kevésbé távol áll ma még ettől az elképzeléstől nálunk.

Nem véletlen, hiszen a népfőiskola és a hasonló művelődési tevékenységek fontosságának felismerése és támogatása mindig a megvalósult társadalmi demokrácia fokát jelzi. A népműveltség rangja, a fejlesztésre szánt beruházás mindig tükröz a hivatalos vezetés és az értelmiségi elit társadalomképéről. Képesek vagyunk-e távolokban gondolkodni? A társadalom széleskörű tudás és alkotásvágyára építeni? Tudomásul vesszük-e a szellemi szabadság öntörvényű mozgását, s ha igen képesek vagyunk-e nagyvonalúan támogatni is? Az ország nyomorúságos hétköznapijai ellenére, egyedülálló lehetőségekkel néz szembe. A környezetében eddig kivívott bizonytalan elsőséget saját büszkeségével avathatja, visszavonhatatlan történelmi előnnyé változtathatja, ha képes lesz nemzeti jövőképet és méltóságtudatot kialakítani, ha visszatér magához legjobb közösségi tradícióiban és értékeiben, ha megkésettnek is igyekszik megtanulni és kezelni a nyugati civilizáció legújabb eredményeit és eszközeit. A kisebb népek történelmi tapasztalatai és felismerései sokszor egymást visszhangozzák. 1992-ben az egyik finn művelődési szakember úgy látja, hogy náluk „új típusú gondolkodást kell kialakítani. Egy kis országnak, mint Finnország a túlélés nemzeti stratégiája az lehet, hogy amilyen magas szintű tudást és műveltséget csak tud, olyat alakít ki azért, hogy a társadalomban legyen kurázi és változtatási képesség.” A népfőiskolák nemcsak élvezhetik e felismerés áldásait, hanem maguk is hozzájárulhatnak, hogy egyáltalán megszülessen és hasson az ilyesféle közgondolkodás.

MINDEN KEZDET NEHÉZ, DE JÓ, HA A VÉGE JÓ

Két lehetőség találkozók

A pályázatok korát éljük. Pályázunk, pályáztatunk. Ki több, ki kevesebb sikerrel. Az előbbieik közé tartozik a Zalai Falvakért Alapítvány és a Zalai Népőiskolai Egyesület. A Zalai Falvakért Alapítvány 500.000,-Ft-ot kapott munkanélküliek képzésére, a Zalai Népőiskolai Egyesület pedig 2.000.000,-Ft-ot bentlakásos népőiskola szervezésére. Így utólag már nagyon logikusnak tűnik a két cél és a két támogatás egyesítése. Ezt a lehetőséget fedezték fel néhányan 1992. tavaszán.

Megszületett a gondolat a Népi Kismesterségek Szakiskolájának létrehozására. A cél, olyan szakemberek képzése, akik a különféle alapanyagok és technikák ismeretében a népi kismesterségek hagyományait megtartva, képesek lesznek az ősi kézművességet a népművészet szintjére emelni úgy, hogy közben kialakítják egyéni formavilágukat. Mivel a kézműves mesterségek képzése hosszú évtizedeken keresztül szünetelt, annak elsajátítása csak autodidakta módon volt lehetséges. Ezért gondoltuk, hogy vissza kell állítani e mesterségek becsületét azzal is, hogy iskolai, szervezett formában folyik a tanítása.

Új partnerek

A gyakorlati megvalósítást a Zalai Népőiskolai Egyesület vállalta, és sikerült újabb partnereket megnyerniük a fenti célokhoz.

A Zala Megyei Munkaügyi Központ - mivel a hallgatók érettségizett munkanélküliek - átképzési segítséget biztosít részükre. Ezen kívül a tanulók angol-német nyelvű képzését is finanszírozzák. Az iskola meghirdetése is a munkaügyi központon keresztül történt, de hallgatóink nemcsak Zala megyéből, hanem Somogy-, Vas- és Győr-Moson-Sopron megyéből is jöttek.

A Zala Megyei Népművészeti Egyesület a szakmai képzésben vállalt segítséget.

A szervezési feladatokat megkönnyítette, hogy az iskola a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban lévő "kézműves iskola" altagozataként működhet.

És az iskola elindul

A képzés egy éves, bentlakásos rendszerben folyik. A sikeres záróvizsgát tevők szakmunkásbizonyítványt kapnak. A következő szakmák elsajátítására van lehetőség: fazekas, szövő, csipkekészítő. A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyakon kívül néprajz, rajz, vállalkozástan, dekoráció és a már említett nyelvi képzésben vesznek részt a diákok.

A csipkekészítők a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központtól bérelt tanműhelyben végzik munkájukat, míg a másik két szakma tanoncai "költőibb" helyre kerültek, ők a Gébárti tó mellett levő Kézművesek Házának lakói, melyet a Városi Művelődési Központtól bérel a Zalai Népő-

iskolai Egyesület. Mindkét helyszínen 8 órától 18 óráig tart az oktatás, s lehetőségünk van a szállás és az étkezés megoldására is. A jelenlegi 26 főből 21-en tanulnak a tó partján.

A tanulmányi időt fakultatív programok is színesítik, úgymint többnapos budapesti színházlátogatás, zalaegerszegi kulturális rendezvények megtekintése és nem utolsósorban a saját programok, melyek legjobbjai voltak: a téli szünetet megnyitó karácsonyi ünnep - melyen a hallgatók megajándékozták egymást és tanáraikat -, valamint a jelmezes farsang. A jövő tervei között szerepel egy budapesti tanulmányi kirándulás a Magyar Néprajzi Múzeum és a Dr.Kresz Mária Alapítvány és Fazekas Központ megtekintésére. Ekkor újabb alkalom adódik a pesti kulturális éltbe való betekintésre.

A férfi nemet egyetlen ifjú képviseli. Az is igaz, hogy sok férfitársa cserélne vele. Számukra a következő tanév biztosít korlátlan lehetőségeket.

Több tényező is ösztönzőleg hat a munkára. Az elkészült termékek egy részét anyagáron megvásárolhatják a tanulók, a többi alkotás pedig tanév végén lesz megtekinthető egy kiállítás keretén belül.

A beiratkozás miéért nagyban befolyásolta az, hogy a beiratkozók nagy része frissen érettségizett. E szerint három csoportba sorolhatók a résztvevők:

- egy év hasznos eltöltése a következő felvételiig,
- előtanulmány egy hasonló profilu felsőoktatási képzéshez,
- egy magánvállalkozás szakmai megalapozása.

Mivel ezek a szakmák sem sajátíthatók el teljes egészében egy év alatt, ezért a későbbiekben szervezett nyári tanfolyamok keretein belül bővíthetik ismereteiket az érdeklődők.

Az iskola jövője szempontjából még csak tervekről lehet beszélni. Amennyiben az "istenek" és a kuratóriumok anyagilag lehetővé teszik úgy szeptembertől új évfolyam indul.

Utóhang

A történet végét persze csak az élet írhatja meg: reményeim szerint méltó befejezése lesz az eddigi munkának. Lesznek tanulók, akik iskolánkból kikerülve, eredményes felvételi után egy életre szóló szakmával, hobbival felvértezve folytatják útjukat. Mások az itt töltött 1 év eredményeként nyerne felvételt választott iskolájukba, és talán olyanok is akadnak akik az itt megszerzett tudásukra alapozva fogják megoldani megélhetési gondjukat. Persze a legfontosabb az alkotás, a művészi munka öröme, mely mindenkinek lehetőségként megadatik az itt eltöltött együttlét eredményeként.

Kálmán Andrea
a ZNE szervezője

MŰVELŐDÉSI HÁZAK ÉS NÉPFŐISKOLA (balatonfüredi tanácskozás)

A Magyar Népfőiskolai Társaság, a Német Népfőiskolai Szövetség Budapesti Irodája, a Művelődési és Köznevelési Minisztérium, valamint a Veszprém Megyei Művelődési Központ Balatonfüreden a múlt év decemberében 2 napos tanácskozást tartottak "Művelődési Házak és Népfőiskola" címmel.

A résztvevők népfőiskolát szervezők, és irányítók voltak. A tanácskozás keretében tájékoztatót tartottak az Művelődési és Köznevelési Minisztérium 1992 évi közművelődési pályázatra beérkezett népfőiskolai tervek, programok támogatásának elemzéséről is. 1992 évben közművelődési céltámogatásra 263 millió Ft-tal rendelkezett a MKM. A közel 10 ezres pályázat feldolgozását szakértők bevonásával hat alkutatórium végezte.

A pályázati kiírásban külön szerepeltek a népfőiskolák is, amelyből 389 pályázat érkezett be országosan. A kura-tórium ebből 197 népfőiskolai pályázatot fogadott el, és részesített valamilyen nagyságú támogatásban. Megyénk-ből érkezett összesen 451 pályázat, melyből 231 pályázat

kapott támogatást.

A tanácskozás másnapján a résztvevők elemezték a művelődési házak és a népfőiskola jelenlegi kapcsolatát. A hozzászólások, és az írásbeli ajánlások szerint a művelődési házak fokozatosan fórumaivá váltak a demokratikus átalakulás irányába mutató gondolatoknak, megközelítéseknek szervezési formáknak. Az eltelt idő-szak alatt a művelődési otthonok dolgozóinak döntő többsége már bizonyította, hogy a mindenféle jelző nélküli demokrácia és a közjó szolgálatának elkötelezettjei, az útkeresés azonban ma is tartó folyamat. Fontos feladata továbbra is a művelődési otthonoknak a tagolt és hatékony civil szerveződés ösztönzése és segítése intézményi eszközökkel. Ennek figyelembe vételével írásbeli ajánlást fogadtak el a résztvevők, melyet megküldtek a művelődési házak, és a népfőiskolák vezetői részére.

Kun Ernőné

a Zalai Népfőiskolai Egyesület
elnökségi tagja

A tanácskozás ajánlása

A művelődési otthonok intézményrendszerének pártállami politikai környezete, az intézmények "politikai funkciói" mindenki előtt ismeretesek. Intézményi önál-lóság nélkül, a pártapparátussal összefonódó állam-igazgatás ideológiai téziseinek hierarchikus fölépítésű végrehajtói voltak a kora kommunista időszakban. Ez a helyzet azonban folyamatosan, s különösen a közmű-velődési törvény után, majd az 1980-as évek elejére - végére gyökeresen megváltozott.

A művelődési házak fokozatosan fórumaivá váltak a demokratikus átalakulás irányába mutató gondolatoknak, megközelítéseknek, szerveződési formáknak. Itt kaptak teret először olyan fogalmak, mint pl. állampolgári szük-séglet, lokalitás, a civil társadalom, amelyek egy egészen új eszmerendszer és látásmód fölépítését segítették elő. E keretben szerveződtek a táncházak, az olvasótáborok, a filmklubok, az íróolvasó találkozók, az első egyesületek és népfőiskolák is. Mindezek mellé új szakmai megközelítés társult, a közösségfejlesztés kibontakozó gyakorlata, a faluházak mozgalma, a mentálhigiénés munka, a falu-kutató táborok, vagy akár az idegenforgalom felé kitérés pontokat kereső szakmai megújulás. E formák és gondo-latok a demokratikus politikai erők erjesztői - segítői voltak.

Nem véletlen és nem alaptalan, hogy a művelődési házakban dolgozó szervezők tevékenységét, amely szerencsés korokban "csupán" szakmai szolgáltatás, politikai tettként értékelték. Ugyanakkor e kétségtelenül előremutató fejlemények mellett a művelődési otthonok

folyamatosan és reménytelenül küzdöttek az alig-alig módosuló felsőoktatási szakmai képzési gyakorlattal, a tevékenységek elrutinosodásával, az üzletiesedéssel, az arc nélküli, homogenizáló intézményi működéssel, a hierar-hiába szerveződő hálózattal, amelynek csúcsai néha hatósági jogosítványokként gyakorolták befolyásukat. Az egyik helyen a csodapalota korlátozta a szakmai megúju-lást, a másik helyen a szegénység és a leromlottság. S persze ez a szakma sem volt kivétel az öncenzúra, a belső önkorlátozás alól.

Napjainkban a politikai államot alkotó erők egy része szívesebben látja a művelődési otthonokban a "posztkommunizmus kövületeit", mint egy új kulturális gyakorlat lehetőségeit. Ez az ábrázolás leegyszerűsítő, igaztalan, s annak a sajnálatos gyakorlatnak a része, amely minden jelenséget, értelmezést az aktuális, direkt párt-politikai-hatalmi harc szolgálatába állít. A megköze-li-tésmód veszélyes lehet az intézményekre és az itt működő közösségekre akkor, amikor a közigazgatás a párterő-viszonyok szerint építkezik, tehát adott esetben nem biztosít sem erkölcsi, sem szakmai védelmet, amikor ahelyi pénzügyi szűkösséggel társuló helyzetben önkényeskedésből fölöslegesnek ítélik ezeket a közösségi tereket. A művelődési otthonok dolgozói - csupán néhány kivételtől eltekintve - már bizonyították, hogy a mindenféle jelző nélküli demokrácia és a közjó szolgálatának elkötelezettjei. Az intézményi belső struktúra átalakítása már régen megkezdődött, napjainkban is tart. Remélhetőleg egy kedvező politikai környezet,

egyebek mellett a tekintélyuralmi megközelítés oldódása és föllazulása, a helyi társadalom és az önkormányzatok konstruktív kapcsolatépítése ehhez további indíttatást, ösztönzést és teret is ad. Az épületek pedig önmagukban csak tárgyak, keretet adva a szükséges kulturális szolgáltatás megvalósításának, a helyben jelentkező közösségi aktivitás kibontakoztatásának. Mindenestre ez az infrastruktúra olyan érték, olyan lehetőség, amelyre - számos megnyilatkozás bizonyítja - a nyugati szakember és polgár is némi irigységgel tekint. Használjuk ki közös lehetőségeinket!

Az intézmények, a művelődés munkatársainak útkeresése ma is tartó folyamat. Ennek szempontunkból legfontosabb elemeit a következőkben látjuk:

- A szakmai érdekkifejezés komoly feladata, hogy nyomást gyakoroljon az államra, önkormányzatokra és a törvényhozásra a támogató, támpontokat adó garanciális jogi környezet megteremtése érdekében. Figyelembe véve a parlamenti törvénykezési folyamat kilátásait, szükséges egy olyan elvi ajánlás mielőbbi kidolgozása, amely orientálja, segíti eligazodni a főntartókat is abban, hogy a helyi szabályozás és főntartói gyakorlat, a kulturális szféra fontosságának elismerése, az önigazgató intézményi működés és az állampolgári, társadalmi kezdeményezések autonómiájának irányába mutasson.
- A közművelődés, szabadművelődés pluralizálódó rendszere felszínre hozta az egyes szervezetek, mozgalmak, törekvések és a közművelődés-szabadművelődés érdekeit összefogottan megjelenítő érdekképviselések közötti ellentéteket. A megszerezhető előnyökért, forrásokért és a presztízisért nem egészséges és nyilvános vetélkedés, hanem sok tekintetben rossz, ádáz versengés folyik. Mielőbb teret kell nyernie a kölcsönös előnyök segítő rendszerének az egymást kijátszás helyett. Annál is inkább, mivel szembenállás és a megosztottság jó esélyt ad az idegen érdekek érvényesülésének.
- A művelődési otthonok szakmai munkája tekintetében továbbra is fontos feladat a tagolt és hatékony civil szerveződés ösztönzése és segítése intézményi eszközökkel, az intézményi és társadalmi partneri kapcsolatok kialakítása. Ez szorosan összefügg a felnőttképzés fontosságának soha nem látott meg-növekedésével, amely remélhetőleg nem csak a munkanélküliséggel és a kényszerű szakmaváltással van összefüggésben, de a kiművelt és tudását folyamatosan gyarapító, öntudatos polgár társadalmi szükségleteivel is.

- Mindez azt is jelenti, hogy a korábban uralkodó sok esetben tagolatlan, mindennel foglalkozó intézményi munkának határozott, helyben megalapozott, helyileg szükséges jelleget kell öltetnie, profilt kell kapnia. Ahol arra van szükség, ott a szociális problémák vagy a mentális zavarok társadalmi stabilitást erősítő szemlélete, az öregek vagy éppen a fiatalok gondja-baja, a szociokulturális látásmód válik meghatározóvá, másutt a népművészeti alkotó tevékenység közös-ségépítő szerepe, megint máshol a közösségfejlesztés vagy a falufejlesztés elvei, módszerei, eszközei lesznek a dominánsak, vagy a képzési, benne a felnőttképzési irányultság adja az intézmény megha-tározó arculatát.

A népfőiskolai mozgalom elvrendszere, tanfolyami vagy bentlakásos formája is természetszerű része a művelődési otthoni tevékenységnek.

- A népfőiskolai mozgalom szervezői várják és felkérlik a művelődési házak munkatársait az autonóm állampolgári kezdeményezésen alapuló, egyesületi és alapítványi formát előnyben részesítő közösségi-művelődés, a népfőiskolák segítésére, támogatására.
- A közeljövőben a művelődési házak is csak az állampolgári közösségekre történő támaszkodás és érdekérvényesítés útján járva lehetnek eredményesek. A helyi viszonyok döntenek el, hogy érdemes e és lehetséges e magukat a művelődési házakat egyesületi, alapítványi formában működtetve a költségvetési intézményi keretnél biztonságosabban és hatéko-nyabban főntartani. Mint a közjót biztosító, szolgáltató, szakmai szabadsággal rendelkező, ön-igazgató intézményeknek egyre inkább szükségük lesz a helyi társadalmi bázisra támaszkodva kiformálni saját szervezeti kereteiket.
- Az egyenrangúság alapján szerveződési elvei és gyakorlatuk miatt, ehhez jó támaszt találhatnak a népfőiskolákban. A felsorolt néhány alapelvben történő egyetértés a kölcsönös előnyöket jelentheti nemcsak a vajdó intézményi átalakulásban, s az érdekek hatékonyabb közös érvényesítésében, hanem a magyar művelődés legjobb tradícióihoz hűen a demokratikus nemzetépítés hosszú távú célkitűzé-seinek közös megvalósításában is.

Nézzünk előre és dolgozzunk együtt!

Balatonfüred, 1992. december 05.

**MAGYAR NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG
MAGYAR NÉPMŰVELŐK EGYESÜLETE**

A Város és Faluvédők Szövetsége valamint a Budapesti Történeti Múzeum

tisztelettel meghívja Önt, a
**GYERMEKEK AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET
VÉDELMEÉRT**

című ifjúsági pályázat anyagából rendezett kiállítás
megnyitására

1993. március 20-án szombaton 11 órára

A megjelenteket üdvözlő:

S.Hegedűs László

a Város és Faluvédők Szövetségének elnöke

Megnyitó beszédet mond:

Gyurkó János

környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter

A pályázatot értékeli:

Ráday Mihály

a Város és Faluvédők Szövetségének alelnöke

a Budapesti Városvédő Egyesület elnöke

A kiállítás megtekinthető 1993. április 19-ig, kedd

kivételével naponta 10-18 óráig,

a Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeumában,

Budavári Palota E épület

~~~~~

Az idei évben először rendeztünk megyei megemlékezést a Magyar Kultúra Napján. Január 22-én Hévízen, az Állami Gyógyfürdőkórház dísztermében került sor a programra. Dr. Kiss Lajos polgármester és Dr. Czoma László országgyűlési képviselő beszédeit követően a műsorban fellépett a Helikon Kastély kórusa, a Musica Antiqua együttes és a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház művészei is.

~~~~~

A Közgűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete megyei irodája úgynevezett KKDSz Akadémiát rendezett január végén Hévízen. A 2 napos képzésen megyénk intézményeinek vezetői, szakszervezeti tisztségviselői vettek részt.

A budapesti központból érkezett előadók és Vadász János országos titkár a közalkalmazotti törvény végrehajtásával, valamint a szakszervezeti választásokkal kapcsolatos feladatokról tartott ismertetést.

(A szakszervezeti vezetők '93. február 9-én országos

értekezleten vitatták meg az aktuális kérdéseket.)

Minden fontos tunivaló megtalálható az ÉRDEK ÉS ÉRTÉK februári számában!!!

Szakszervezeti ügyekben információ és segítség kérhető az MMIK-ban, a KKDSz megyei irodája új székhelyén (Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7-11.).

A KKDSz új megyei ügyvivője Kiss Ferenc, az MMIK főmunkatársa.

Az iroda vezetője Szökrönyös Zoltánné.

~~~~~

Munkaerőpiaci tréning volt Letenyén.

1993 február 17. és 25. között pályakezdő és, munkanélküli fiatalok részére egyhetes autonómia fejlesztő és munkaerőpiaci tréning volt a letenyei Fáklya Művelődési Központban

A munkanélküli fiatalok átképzésében két éves tapasztalatokkal rendelkezik a zalaegerszegi MMIK, amely a programot közösen szervezte a helyi művelődési intézménnyel és a Letenyei Munkaügyi Hivatallal a városban és a vonzáskörzetében élő fiatalok számára.

A kurzust pedagógus, szociológus és erre a feladatra speciális pszichológiai tanfolyamon felkészített szakemberek vezették. A tréning elősegítette az önismeret és a személyiség megerősítését, a kommunikációs készség csoportban való fejlesztését, valamint a munkaerőpiaci harchoz szükséges információk elsajátítását. A kurzuson a fiatalok megismerhették az adott földrajzi térség munkaerőpiaci kínálatát, a várható mozgástereket, és nem utolsósorban a vállalkozóvá válás lehetőségeit. A tréningen két nyolc fős csoport vett részt.

A Szerencsejáték Alap pályázatán nyert pénz lehetővé teszi, hogy más településen is legyenek ilyen kurzusok.

Várjuk tehát a jelentkezőket!

~~~~~

Az MMIK nyári tanfolyamait a szünidőben

Ifjúsági és felnőtt tanfolyamok

Német és angol kezdő, középhaladó, haladó, középfokú nyelvvizsgára felkészítő

Gyermektanfolyamok

- Számítógépes tanfolyamok kezdőknek
- Angol tanfolyam kezdőknek
- Német tanfolyam kezdőknek
- Angol társalgási tanfolyam
- Német társalgási tanfolyam
- Karate tábor
- Játszótábor
- Környezet- és természetvédelmi tábor

Részletes felvilágosítás az MMIK-ban:

Tóthné Németh Erikánál, Szökrönyös Zoltánnénál, Kaszásné Csécs Editnél.

III. Országos Környezetformáló Alkotótelepi Konferencia

(Hagyomány és értékörzés a települések és azok táji környezetében)

1993. március 23-26.

Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7-11.

Program

Március 23.

14.00 szállás elfoglalása

Helye: ZÁÉV Szálló,
Zalaegerszeg, Vizslaparki u.32.

19.00 Köszöntőt mond Borosán Gyula -
MMIK Igazgató

Helyszín: MMIK, Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7/11.

Március 24.

9.00 Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ,
Zalaegerszeg, Kisfaludy u.7/11.

Előadások:

- Halász Péter - Magyar Művelődési Intézet igazgatója
"A hagyomány szerepe a XX. sz. végén."
- Péterfy László - Magyar Művelődési Intézet igazgató-helyettese - "A fafaragás utolsó húsz éve. Történeti áttekintés."
- Kovács Sándor - Művelődési és Köznevelési Minisztérium Közművelődési Főosztály vezetője - "A magyarországi pályázati, alapítványi rendszer (önkormányzati, intézményi lehetőségek, stb.)"

12.30 Ebéd

14.00 Előadások folytatása

- Bartha István professzor - Nemzetközi Ökodesigne Társulat főtítkára - "A túlélés feltételei műszaki és ökológiai szempontból."
- Koszorú Lajos építész,
Laposa József - Mezőgazdasági Múzeum igazgató-helyettese - "Értékörzés a település és tájtervezésben."
- Fazekas Péter - Vas megyei Önkormányzati Hivatal főépítész - "A falumegújító mozgalom jelenlegi helyzete (elvek, célkitűzések, problémák, eredmények)."
- Dárday Nikolett - Képző és Iparművészeti Lektorátus Főmunkatársa - "A köztéri szoborelhelyezés mai gyakorlata."
- Szakál Aurél néprajzos - Torma János Múzeum, Kiskunhalas - "A fejfák, kopjafák jelképrendszere. A temetők kultúrája."

20.00 Vacsora, majd kötetlen szakmai beszélgetés

Március 25.

Tanulmányi kirándulás, tapasztalat csere, szakmai konzultációk

8.00 Tanulmányi kirándulás - Gébárt-tó, Bagod, Salomvár, Keménfa, Kávás, Németfalva, Zalaabaksa, Szilvágypórszombat, Lenti

12.00 Ebéd

12.30 A Zala megyei környezetformáló alkotótelepek. Fotókiállítás.

Megnyitja Kovács László, MMIK főmunkatársa, Zalaegerszeg

Helyszín: Lenti, Művelődési Központ

15.00 Csesztreg - Nemesnép, - Szentgyörgyvölgy, - Rédics, - Lenti

Szekció megbeszélések - Lenti

Építészet: Fazekas Péter, Balázs Zoltán

Fa faragás: Bereczky Csaba, Németh Gyula

Önkormányzat: Horváth Ottó, Lóránt József

20.00 Vacsora

20.30 Galánfy András előadástje:
"Ember, hova tartozol?"

Március 26.

Helyszín: Mórincz Zsigmond Művelődési Ház,
Zalaegerszeg, Jókay u.

9.00 dr. Pálffy Dénes, a Zala megyei Közgyűlés Elnöke köszönti a résztvevőket

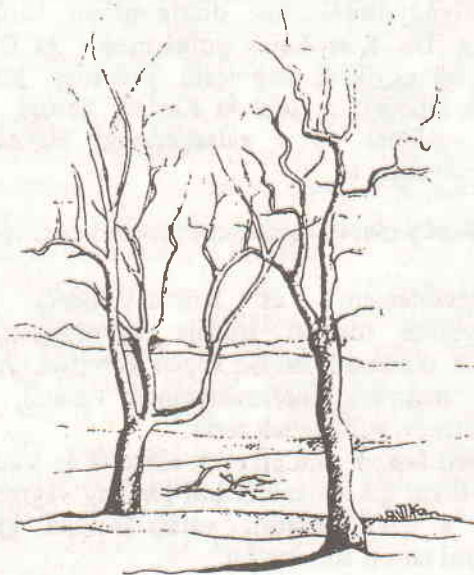
- dr. Szaló Péter - a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium helyettes-államtitkár
"A terület fejlesztés politikája, (elvek, gyakorlat)"
- Szerdahelyi Károly: A hagyományörző táj és építészeti kultúra helyzete és továbbélése Zala megyében.
- Konferencia összefoglalója, zárzó
- Angyal Mária - Magyar Művelődési Intézet Kortárs Művészetek Osztályvezetője

Résztvételi díj: 3500,-Ft, ami a szállás és napi háromszori étkezés költségeit is tartalmazza.

Jelentkezés: Magyar Művelődési Intézet Népművészeti Osztály, Beszprémy Katalin
(Budapest, 1011. Corvin tér 8.)

Rendezők: Magyar Művelődési Intézet és a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, Zalaegerszeg

A rendezvény a Magyar Művelődési Intézet és a Közművelődési Pályázat támogatásával jött létre.

A Magyar Könyv Alapítvány pályázati felhívása

A Magyar Könyv Alapítvány a nemzeti és egyetemes értékeket hordozó művek kiadásának támogatására meghirdeti 1993. évre szóló könyvtámogatási pályázatát.

A pályázat részletes feltételeit tartalmazó ismertető és pályázati űrlap beszerezhető a Művelődési és Köznevelési Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodáján (Bp. V., Szalay u. 10-14.).

A kizárólag postai úton benyújtható pályázatok beérkezési határideje: 1993. április 30.,
1993. július 30.,
1993. október 29.

A pályázatok esetenkénti elbírálásában a felhívásban megjelölt határidőig beérkezett pályázatok vesznek részt.

a Magyar Könyv Alapítvány Titkársága

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület kőolaj-, földgáz- és vízbányászati szakosztály Magyar Olaj és Gázipari RT., valamint a Magyar Olajipari Múzeum

Történeti pályázatot

hirdet azzal a céllal, hogy a magyar olajipar iránt érdeklődők mind szélesebb rétege kapcsolódjon be az iparágunk életével, történetével, fejlődésével kapcsolatos anyaggyűjtésbe, illetve feldolgozásába.

Pályázni lehet a kiírás időpontjáig másutt még nem közölt és más pályázaton nem szereplő egyéni, csoportos munkákkal:

- technikatörténet,
- technológiatörténet,
- gazdaságtörténet,
- az üzem- és vállalat-történet,
- a munkaerő fejlődésének története,
- a vállalati jogalkalmazás és igazgatástörténet,
- a munka- és életkörülmények fejlődésének története,
- az olajipari települések története,
- a szociális és kommunális ellátottság fejlődésének története,

- a sport-, közművelődési ellátottság fejlődésének története,
- életrajz, visszaemlékezés, kritika,
- technikatörténeti értékkel bíró - lehetőleg működőképes - makettekkel és oktatáshoz, bemutatáshoz felhasználható kisebb gépek, berendezések, műszerek, szerelvények stb. metszeteivel,
- fényképgyűjteményekkel.

A pályázaton csak jeligével beküldött munkák vehetnek részt. A pályamű szerzőjének (szerzőinek) adatait lezárta, azonos jeligéjű borítékban kérjük mellékelni.

A pályázatokat írásos pályamű esetén 3 példányban a Magyar Olajipari Múzeum címére (Zalaegerszeg, Pf.68. 8901) postán kell beküldeni.

Beküldési határidő: 1993. június 30.

Pályadíjak: I. díj: 1 db 15.000 Ft,

II. díj: 3 db egyenként 7.000 Ft,

III. díj: 4 db egyenként 5.000 Ft.

A helyezést és díjazást el nem ért pályamunkák, amelyek egyébként mind tartalmi, mind formai szempontból megfelelnek a kiírás követelményeinek, 2.000-2.000 Ft jutalomban részesülnek.

Az eredményhirdetés 1993 novemberében lesz.

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium környezetvédő társadalmi tevékenységek és akciók támogatására pályázatot hirdet.

A pályázat célja a természeti és épített környezet védelmét, fejlesztését szolgáló társadalmi kezdeményezések ösztönzése, megvalósításuk elősegítése.

A pályázat nyilvános, azon bármely nem kormányzati környezet- és természetvédő szervezet, egyesület, állampolgári csoport, intézmény, vagy magánszemély részt vehet.

Pályázni konkrét, a fenti cél elérését szolgáló tevékenységgel, akcióval, rendezvénnyel, stb. lehet.

A pályázathoz jelentkezési lapot kell kitölteni, amelyhez a tervezett tevékenységről részletes leírást kell mellékelni max. 5 oldal terjedelemben.

A leírás tartalmazza a várható eredmény ismertetését is.

A pályázatok értékelését és a támogatások odaítélését szakértő-társadalmi bíráló bizottságok végzik.

A támogatás mértéke min. 20 eFt, max. 200 eFt.

A pályázatokat 1993. április 30-ig kell benyújtani.

Cím: Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, 1394 Budapest, Pf.: 351.

Jelentkezéslap postán a fenti címen, illetve személyesen a minisztérium Ügyfélszolgálati Irodájában igényelhető (Budapest, I., Fő út 44-50.).

Borítékra írják rá: "Környezetvédő tevékenység pályázat".

Az EXPO 96 Budapest Világkiállításához kapcsolódó elő-, utó- és kiegészítő rendezvényekre pályázatot írt ki a Világkiállítási Tanács.

E kapcsolódó rendezvények pályázatát három fázisban bonyolítják le. A kiírásokat a köztársasági megbízottak hivatalaiban, illetve Budapesten a fővárosi expóirodában lehet átvenni. (Egy példány ingyenes, ha valaki többet akar, 500 forintot kell fizetnie darabonként).

Jelentkezni a kiíráshoz mellékelt adatlapon lehet, azt maximálisan tíz A/4 oldalas leírással kiegészítve. A jelentkezést a kmb-hivatalokhoz (a fővárosi expóirodához) 1993. április 15. és május 14., 1993. október 15. és november 15., valamint 1994. január 15. és február 15. között lehet benyújtani.

A Világkiállítási Pályázati Bizottság 1993. június 30-ig, illetve december 31-ig, valamint 1994. március 31-ig a beadott jelentkezéseket visszaigazolja.

A második fázisban azok akik előzőleg visszaigazolást kaptak, részletesen kidolgozott pályázatokat nyújthatnak be, mégpedig 1993. február 28-ig, 1993. április 30-ig, 1993. szeptember 30-ig, 1994. január 31-ig, 1994. április 29-ig és 1994. szeptember 30-ig.

A Világkiállítási Tanács a pályázatról 1993. május 31., július 31., december 31., 1994. április 30., július 31. és december 31. napjáig hoz döntést, illetve küld arról értesítést.

A harmadik szakaszban az elfogadott rendezvények megvalósítását ellenőrzik s a legjobbakat 1996-ban díjazza is.

A Világkiállítási Pályázati Bizottságnak 12 tagját minisztériumok és országos hatáskörű szervek, nyolc tagját a kmb-hivatalok, hét tagját a Világkiállítási Társadalmi Tanács, míg további egy-egy tagját a Fővárosi Önkormányzat és a Világkiállítási Program-iroda adja. A pályázati bizottság elnökével együtt a grémiumnak harminc tagja van.

Alább közöljük a pályázati kiírással foglalkozó köztársaságmegbízotti hivatalok címét és az illetékes referens nevét:

Győr-Moson-Sopron, Esztergom-Komárom és Vas megyék területén

1. sz. Kmb-hivatal Győr, Árpád út 32.

Simon Kázmérné

Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Pest megyék területén

2. sz. Kmb-hivatal Budapest V., Városház u. 5-7.

Hoppál Zoltán

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves megyék területén

3. sz. Kmb-hivatal Miskolc, Tanácsház tér 8.

Kolcza Jenő

Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék területén

4. sz. Kmb-hivatal Debrecen, Piac u. 54.

Skripeczky György

Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megyék területén

5. sz. Kmb-hivatal Szeged, Rákóczi tér 1.

Bitó Sándor

Baranya, Somogy, Tolna megyék területén

6. sz. Kmb-hivatal Pécs, Rákóczi u. 34.

Varga Kornél

Fejér, Veszprém, Zala megyék területén

8. sz. Kmb-hivatal Veszprém, Megyeház tér 5.

Poviscsák Tamás

Nagy-Budapest területén Főpolgármesteri Hivatal expóiroda Budapest V., Városház u. 9-11.

Dr. Laczkó János

Hír Hír Hír Hír Hír Hír Hír Hír Hír Hír Hír Hír

Együttműködési megállapodást írt alá Pécsen ez év februárjában Horányi Özséb a JPTE dékánja és Dr. Pálfi Dénes, a Zala Megyei Önkormányzati Közgyűlés elnöke.

A megállapodás értelmében az MMIK a "Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Gyakorló Intézménye".

A megállapodás keretében a JPTE BTK vállalja, hogy a Felnőttképzési és Közművelődési Tanszékén keresztül hozzájárul:

- a népművelők megyei szintű továbbképzésének színvonalas megvalósításához;
- a közművelődési intézményrendszer szervezeti fejlesztéséhez;
- a közművelődés helyi kutatásához;
- a közösség-szervező technikák honosításához;
- az MMIK munkatársainak továbbképzéséhez;
- a Zala megyei intézményrendszer szakemberellátásának segítéséhez.

A fenntartóval egyetértésben az MMIK vállalja, hogy:

- részt vesz munkatársai bevonásával a művelődési és felnőttképzési menedzserszakos hallgatók gyakorlati képzésében, biztosítja a leendő szakemberek sokoldalú, szakszerű foglalkoztatását.

A Lakiteleki Népfőiskola felhívása

A Lakiteleki Népfőiskola felnőttek részére 1993 májusától két éves Kölcsey-tagozatot indít. A felvételt nyert hallgatók negyedévente foglalkozásokon vesznek részt. A nyári időszakban egyhetes bentlakásos közösségi foglalkozásokat, előadásokat szervezünk.

Témakörök: magyar mítoszvilág, népköltészet, népművészet, néprajz, táj- és honismeret, irodalom, közművelődés, egyházi és világi intézmények, társadalmi és szociális kérdések, szervezéselmélet, alpfokú nyelv- és számítógépes ismeretek.

Az érdeklődőknek levélben tájékoztatót és felvételi lapot küldünk.

Címünk: Lakiteleki Népfőiskola, 6065 Lakitelek, Pf.: 40.

Jelentkezési határidő: 1993. március 31.

Az Országos Foglalkoztatási Alapítvány (OFA) Kuratóriuma pályázatot hirdet foglalkoztatási célú alapítványok programjainak támogatására.

A pályázat célja: a munkanélküliség megelőzése, a foglalkoztatás elősegítése és a munkanélküliség mérséklése.

A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek: a munkanélküliségtől különösen veszélyeztetett társadalmi rétegek, csoportok - különösen a cigány etnikum - a megváltozott munkaképességűek képzésére, foglalkoztatására irányuló pályázatprogramok.

A pályázat benyújtásának előfeltételét képező adatlap és tájékoztató az OFA Alapítványi Irodán (1051 Budapest, Roosevelt tér 7-8. V. em. 526; telefon: 132-2100/310-312; telefon/telefax: 131-1394) igényelhetők, illetve átvehetők.

A pályázatok benyújtási határideje:

- 1993. március 31.
- 1993. július 31.
- 1993. október 31.

A pályázatokat az OFA Kuratóriuma a beérkezési határidőt követően - szakértők bevonásával - bírálja el, döntéséről a pályázókat tájékoztatja.

A támogatottak körét az OFA nyilvánosságra hozza.

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium állami és társadalmi szervezetek együttműködésével országos pályázatot hirdet természet- és környezetvédelmi táborok szervezésére.

A pályázat két kategóriában nyújtható be:

I. Természet- és környezetvédelmi feladatok megoldását célzó, önszervezésű táborok.

Ebben a kategóriában kifejezetten tevékenységorientált, meghatározott munkára szervezett táborok nyerhetnek támogatást. A jelentkezők lehetőség szerint a közvetlen környezetükből merített probléma kutatását vagy megoldását célozzák meg pályázatukban. A benyújtott munkák elbírálásánál a kitűzött célokat és a megoldások módszereit vesszük figyelembe (a táborszervezés minden esetben a pályázó feladata).

A pályázatok benyújtásához jelentkezési lapot kell kitölteni, amelyhez maximum 3 oldalas melléklet csatolandó a tervezett tábor céljának és tevékenységének leírásával.

A támogatás összege min. 10 eFt, max. 100 eFt.

II. Természetfigyelő és ismeretbővítő, önszervezésű táborok.

Olyan saját erőből szervezett tábor-programmal lehet pályázni, amely egy-egy konkrét természet- vagy környezetvédelmi probléma feltárásán keresztül neveli, tanítja a résztvevőket, növeli környezeti ismereteiket, fejleszti gyakorlati érzéküket, s a közösségben végzett munka iránti készségüket. A cél megfogalmazásánál

kérjük különválasztani a pedagógiai és szakmai célokat. Csak olyan pályázatokat fogadunk el, amelyeknek a természet- vagy környezetvédelem a fő profilja, amely szemléletben megfelel a korszerű nevelési gyakorlatnak. Nem járulunk hozzá azokhoz atáborokhoz, amelyek a támogatást a résztvevők támogatására szánják és nem építenek be a költségekbe részvételi díjat.

A pályázatok benyújtásához jelentkezési lapot kell kitölteni, amelyhez maximum 5 oldalas mellékletként a cél és tevékenység, az alkalmazott pedagógiai módszerek leírását várjuk.

A támogatás összege min. 10 eFt, max. 100 eFt.

A pályázatokat 3 példányban kérjük benyújtani!

A pályázatok beküldési határideje: 1993. április 15.

Cím: Természetvédők Szövetsége, 1121 Budapest, költő u. 21.,

adatlapon igényelhető továbbá a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodáján (Budapest, I., Fő u. 44-50.)

Te/fax: 175-0694

A pályázat eredményhirdetése: 1993. május 15.

Pályázati felhívás KÖZMŰVELŐDÉSI CÉLTÁMOGATÁS ELNYERÉSÉRE

A pályázat célja: az állampolgárok művelődő közösségei tevékenységének támogatása.

A céltámogatás elnyerésének módja és feltételei:

- Pályázni kizárólag az 1993. évi közművelődési pályázat űrlapján lehet.
- Pályázatonként egy-egy űrlap és csekk szükséges, egy pályázó több pályázatot is benyújthat.

A pályázat nevezési díja 50.000 forint összegű igényig 600, ennél nagyobb összeg esetén 1.200 forint. Pályázati űrlap és csekk a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány titkárságán (Pesti Vigadó, Budapest V., Vigadó tér 2. 1051) szerezhető be.

Pályázhat - korosztályi megkötés nélkül - minden helyi közösség, csoport, egyesület, önkormányzat és művelődési intézmény vagy az ezeket képviselő magánszemély, a megjelölt három témakörben.

A pályázat benyújtási, határideje: 1993. április 15.

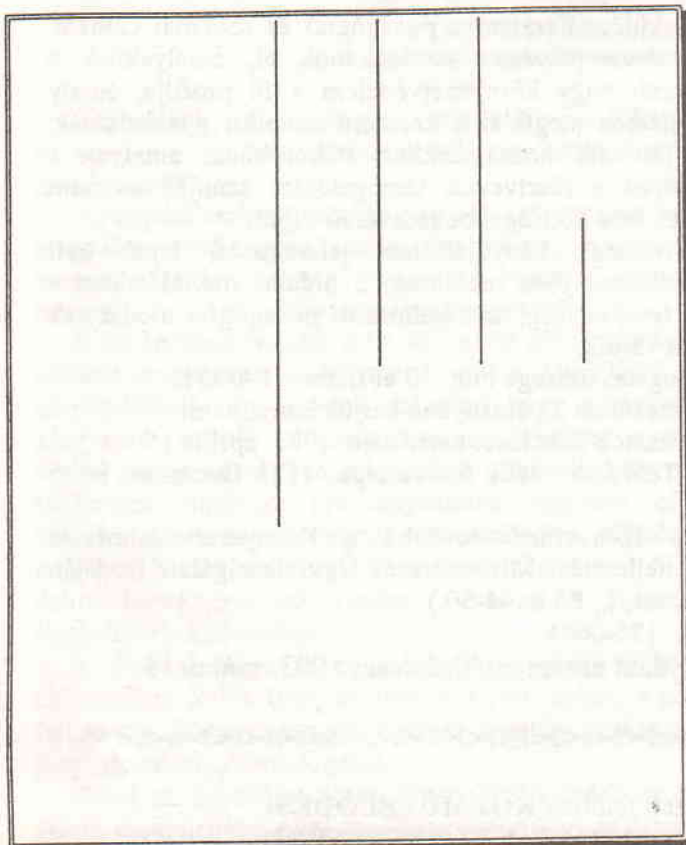
A pályázathoz beküldendő:

- egy példányban kitöltött pályázati űrlap
- a pályázati támogatást igénylő tevékenység rövid leírása
- a nevezési díj befizetését igazoló feladóvény másolata.

A megnevezett témakörökben nem igényelhető a tevékenység várható teljes költsége.

A következő három témakörben lehet pályázni:

1. *Művelődési és művészeti táborok*
2. *Népfőiskolák, iskolarendszeren kívüli ifjúsági és felnőtt képzés.*
3. *Nemzetközi, országos, regionális közművelődési rendezvények.*

IRODATECHNIKAI SZERVIZ ÉS KERESKEDEÉS

BROTHER, PAKAJIMA,
OPTIMA, TOP-TORIC
írógép

SHARP
számológépek

CARON
fénymásolók, telefaxok

TEC pénztárgépek,
elektronikus mérlegek

Összes típus teljes kellékellátása,
festékek, festékkazalfák, szalagok,
fax- és fénymásolópapírok

CT: ÁNDORI GYULA
8900 ZALAEGERSZEG, KELEMEN IMRE U.12.
TELEFON/FAX: (92) 14-752

LOGITRON

KERESKEDELMI ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.

Ha Ön már szaladgált irodája vagy vállalkozása irodatechnikai eszközei beszerzése miatt, akkor tudja, hogy milyen időtrábló foglalatosság ez. Ma pedig a legdrágább munkaeszköz mindannyiunknak az idő.

Cégünk a számítástechnikai és irodai berendezések, segédanyagok beszerzését átvállalja Öntől. Nem kell sok céggel kapcsolatban lennie és rendeléseket egyeztetnie. A legkorszerűbb irodai technikát kínáljuk mérsékelt áron, magasszintű szolgáltatásokkal.

Ízelítőül néhány a Logitron Kft. által kínált termékekből és szolgáltatásokból:

- IBM kompatibilis számítógépek és rendszerek az Ön igényei szerinti konfigurációban,
- meglévő számítógépek korszerűsítése, javítása, általánydíjas karbantartási szerződések,
- telefonközpontok, telefonrendszerek telepítése,
- számítástechnikai segédanyagok (leporelló, mágneslemez, festékszalag) forgalmazása,
- fénymásoló papírok és egyéb papír áruk nagy választékban,
- iratgyűjtők, tollak, mindenféle íróeszközök és tanszerek kedvező áron,
- márkás rajzeszközök (ROTRING, PELIKAN, PARKER) a minőségi munkához.

LOGITRON

Kereskedelmi és Számítástechnikai Kft.

8900 Zalaegerszeg, Kert u. 4.

Tel.: (92) 15-402, 15-562, Telefax: (92) 15-572